

VOORAL VERWONDINGEN DOOR ONOPLETTENDHEID

OOK IN 2012 WEINIG ONGEVALLLEN

Het aantal ongevallen met verzuim was vorig jaar opnieuw lager dan in andere sectoren. Dit blijkt uit de vierde *Lost Time Injury*-analyse, gemaakt op basis van de enquêteresultaten Responsible Care 2012. Het ging vooral om fracturen, kneuzingen en verstuikingen door onoplettende in- en externe medewerkers. Chemiegerelateerde verwondingen kwamen slechts sporadisch voor.

Tekst: Adriaan van Hooijdonk

De chemische industrie scoort nog steeds beduidend lager bij het aantal ongevallen met verzuim in vergelijking tot andere sectoren. Soms wel een factor tien", stelt Bert Zandvoort, coördinator van het kennisnetwerk voor BRZO-bedrijven van de werkgeversvereniging voor Zuidwest-Nederland (BZW). De gepensioneerd EHS-specialist van Dow Chemical in Terneuzen heeft inmiddels voor de vierde keer een *Lost Time Injury*-analyse (LTI) gemaakt op basis van de Responsible Care-enquête die de VNCl ieder jaar onder haar leden houdt. Uit de resultaten blijkt dat 37 bedrijven in totaal 81 ongevallen hebben gemeld. Dit komt neer op een ongeval-frequentie van 1,74 ongevallen met verzuim per miljoen gewerkte uren, vrijwel hetzelfde als het jaar daarvoor (1,71). De ongevallenfrequentie voor contractors daalde substantieel van 2,26 naar 1,57. Toch is een kanttekening bij de cijfers op zijn plaats, meent Zandvoort. "Nog niet alle leden die incidenten hebben gemeld, in totaal 48, delen de inhoudelijke informatie daarover met de VNCl. Slechts 37 bedrijven, 77 procent van het totaal, hebben dat gedaan. En dat is jammer, want de leden kunnen op deze simpele manier heel eenvoudig van elkaars ongevallen leren. Er zit echter wel een stijgende lijn in de terugkoppeling. Dat komt mede door de gestandaardiseerde rapportagemethode die de VNCl sinds drie jaar gebruikt."

Fietsongelukken

De meeste ongevallen vinden plaats tijdens de productie (29%), gevolgd door onderhoud en constructie (19%). Het aantal ongevallen tijdens transport (16%) is toegenomen en het aantal ongevallen tijdens laden en lossen (6%) afgenomen. Net als in voorgaande jaren komen de meeste ongevallen in de winter voor. "Vooral fietsongelukken", licht Zandvoort toe. "Chemische complexen zijn

vaak erg groot en medewerkers maken graag gebruik van de fiets, ook om gereedschap en dergelijke te transporteren. Maar met een flinke laag sneeuw of ijsel ga je natuurlijk snel onderuit."

De ongevallen leiden voornamelijk tot fracturen, kneuzingen en verstuikingen van voeten en enkels, en wijken daarmee niet veel af van de verwondingen in andere sectoren. Opvallend is het lage aantal chemiespecifieke verwondingen, veroorzaakt door het werken met gevaarlijke stoffen: brandwonden (8%), bedwelming of vergiftiging (3%) en huidirritatie (1%).

De meeste ongevallen worden veroorzaakt doordat mensen niet goed opletten of onvoorzichtig handelen (20%). Het rapport geeft verschillende voorbeelden, zoals het fietsen op een besneeuwde weg, zich verstoppen of het misgrijpen van een slijptol. Ook kiest niet iedereen voor de juiste plaats om bepaalde werkzaamheden uit te voeren (17%). Zo is het natuurlijk niet verstandig om achter een vorktruck te gaan staan als de chauffeur bezig is om pallets te lossen. Het niet borgen of veiligstellen (13%) levert eveneens problemen op, zoals bij het verwijderen van flenzen. In vier gevallen kregen slachtoffers hierdoor product over zich heen. Daarnaast komt het volgens Zandvoort nog steeds te vaak voor dat bepaalde zaken niet goed zijn ontworpen. "Denk bijvoorbeeld aan het ontbreken van afscherming bij draaiende onderdelen van machines, laaghangende instrumenten of afsluiters waar je niet goed van kunt zien of ze open of dicht zijn. Maar ook aan personeel dat van vervuilde gereedschappen en beschermingsmiddelen gebruikmaakt. Of zich snijdt aan de scherpe randen die aan de machines zitten."

Veiligheidsgedrag

Veiligheidsdeskundige Herman in het Veld van SABIC in Bergen op Zoom herkent zich in de LTI-analyse. "Uit

Net als in voorgaande jaren komen de meeste ongevallen in de winter voor.

VNCI-LEDEN ONTVANGEN INCIDENTENANALYSE

VNCI-leden zijn eind september geïnformeerd over de incidentenanalyse op basis van de Responsible Care-enquête 2012. Deze bevat ook een benchmark van incidenten die hebben plaatsgevonden bij leden met een vergelijkbaar aantal werknemers.

onderzoek blijkt dat ook bij ons het veiligheidsgedrag van de in- en externe medewerkers de belangrijkste reden is voor ongevallen met verzuim. Wanneer afwijkende taken worden uitgevoerd, zijn risico's moeilijker te herkennen. Ook komt het voor dat met de juiste intenties andere belangen voorop worden geplaatst. Daardoor handelen mensen wellicht te snel of nemen ze niet alle procedures in acht. In 2012 hadden wij een LTI voor de eigen medewerkers van 0,82. Bij de contractors kwamen helemaal geen ongevallen met verzuim voor." Soms zit een ongeluk volgens In het Veld in een klein hoekje. "Zo wilde iemand onder een steiger door fietsen, maar raakte met zijn hoofd de ligger. De steiger was niet volgens de standaardprocedures opgebouwd. Hij was te laag, maar dat stond niet aangegeven. Bovendien fietste de persoon in kwestie op een voetpad." De EHS-programma's van SABIC zijn er vooral op gericht het veiligheidsgedrag op een positieve manier te beïnvloeden. Het bedrijf doet er alles aan om veiligheid tot een individuele én collectieve verantwoordelijkheid

te maken. "Dat is wel een zaak van lange adem. Daarom lopen onze managers ook regelmatig rondes over het terrein en in de fabrieken. Ze spreken mensen aan op onveilig gedrag en gaan met ze in discussie over de reden daarvan. We willen ook begrijpen waarom bepaalde ongevallen blijven plaatsvinden. We evalueren regelmatig en besluiten op grond daarvan soms om bepaalde procedures of processen aan te passen."

Honderden procedures

Dat is zeker niet altijd een eenvoudige zaak. "Sommige fabrieken hebben wel honderden procedures. Erg ingewikkeld, en je kunt niet van iedereen verwachten dat ze alle procedures uit het hoofd kennen en ernaar handelen. Daarom besteden we de laatste tijd ook veel aandacht aan vereenvoudiging en standaardisering." Uiteraard moeten installaties, apparatuur en gereedschap wel aan de strengste eisen blijven voldoen. "Als er wijzigingen worden aangebracht, komt het weleens voor dat ze niet meer aan de eisen voldoen. Daarom is het essentieel dat je bij een dergelijk project de juiste mensen betreft, die ervoor zorgen dat er nog steeds veilig gewerkt kan worden. Bij al onze activiteiten staat veiligheid voorop. Wij willen dat niemand gewond raakt, iedereen gezond blijft en dat er geen lozingen naar water, lucht en bodem plaatsvinden." ■

Meer informatie:
Macco Korteweg
Maris, tel:
070-337 87 48,
e-mail:
kortewegmaris@
vnci.nl